

PARLAMENT ČESKÉ REPUBLIKY
Poslanecká sněmovna
2005
IV. volební období

858

Vládní návrh

na vydání

**zákona o změnách některých zákonů v souvislosti s přijetím zákona o
veřejných výzkumných institucích**

ZÁKON

ze dne 2005

o změnách některých zákonů v souvislosti s přijetím zákona o veřejných výzkumných institucích

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

ČÁST PRVNÍ

Změna zákona o Akademii věd České republiky

Čl. I

Zákon č. 283/1992 Sb., o Akademii věd České republiky, ve znění zákona č. 220/2000 Sb., se mění takto:

1. V § 3 odst. 1 se slova „rozpočtovou organizací“ nahrazují slovy „organizační složkou České republiky“.
2. V § 3 odst. 2 se slova „pracoviště jako příspěvkové organizace“ nahrazují slovy „jménem České republiky pracoviště jako veřejné výzkumné instituce“.
3. Poznámka pod čarou č. 1 zní:
„¹⁾ § 48 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla).“.
4. V § 3 se doplňuje odstavec 4, který zní:
„(4) Akademie podporuje Učenou společnost České republiky, občanské sdružení, která přispívá ke svobodnému pěstování a rozvoji vědy v České republice a reprezentuje ji vůči obdobným zahraničním vědeckým institucím.“.
5. V § 5 odst. 1 se za slovo „Nejvyšším“ vkládá slovo „samosprávným“.
6. V § 6 písmena d) a e) znějí:
„d) schvaluje zřízení, sloučení, splnutí, rozdělení a zrušení pracovišť,
e) usnází se na návrhu na jmenování předsedy z členů Sněmu a na jeho odvolání,“.
7. V § 6 se za písmeno e) vkládá nové písmeno f), které zní:
„f) volí a odvolává z funkce volené členy Rady a členy Vědecké rady,“.
Dosavadní písmeno f) se označuje jako písmeno g).
8. V § 8 odst. 1 se písmeno b) zrušuje.
Dosavadní písmena c) až f) se označují jako písmena b) až e).
9. V § 8 odst. 1 písm. e) se slova „místopředsedy a“ zrušují.
10. V § 10 se za odstavec 1 vkládají nové odstavce 2 až 4, které znějí:

„(2) Předsedu jmenuje a odvolává prezident České republiky z členů Sněmu na návrh Sněmu, který projednává a prezidentu České republiky předkládá vláda České republiky. Funkční období předsedy je čtyři roky. Funkci předsedy nelze zastávat déle než dvě po sobě jdoucí funkční období.

(3) Předseda jmenuje místopředsedy z volených členů předsednictva.

(4) Předseda jmenuje a odvolává ředitele pracovišť.“.

Dosavadní odstavce 2 až 4 se označují jako odstavce 5 až 7.

11. V § 11 odstavec 2 zní:

„(2) Vědeckou radu tvoří zástupci pracovišť, zástupci vysokých škol a dalších vědeckých institucí a významní vědci ze zahraničí.“.

12. § 12 včetně poznámky pod čarou č. 2 zní:

„§ 12

Pracoviště jsou veřejnými výzkumnými institucemi podle zvláštního právního předpisu²⁾.

²⁾ Zákon č. ..../2005 Sb., o veřejných výzkumných institucích.“.

Poznámka pod čarou č. 3 se zrušuje.

13. V § 13 písmeno e) včetně poznámky pod čarou č. 4 zní:

„e) ve spolupráci s vysokými školami uskutečňuje doktorské studijní programy⁴⁾ a vychovává vědecké pracovníky,

_____
⁴⁾ § 47 a 81 zákona o vysokých školách.“.

14. V § 13 se na konci písmene g) tečka nahrazuje čárkou a doplňuje se nové písmeno h), které včetně poznámky pod čarou č. 4a zní:

„h) zajišťuje infrastrukturu pro výzkum a vývoj^{4a)}.

_____
^{4a)} § 2 odst. 2 písm. f) zákona o podpoře výzkumu a vývoje.“.

15. § 14, 15 a 17 se zrušují.

16. Za § 20 se vkládá nový § 20a, který zní:

„§ 20a

Funkční období osob vykonávajících ke dni předcházejícímu dnu přeměny pracoviště na veřejnou výzkumnou instituci funkci ředitele pracoviště nebo funkci člena vědecké rady pracoviště skončí dnem předcházejícím dnu uvedené změny.“.

Čl. II

Funkční období osob vykonávajících ke dni nabytí účinnosti tohoto zákona podle dosavadních právních předpisů funkci předsedy Akademie věd České republiky, člena Akademického sněmu, člena Akademické rady nebo člena Vědecké rady Akademie věd České republiky není tímto zákonem dotčeno.

Čl. III

Předseda vlády se zmocňuje, aby ve Sbírce zákonů vyhlásil úplné znění zákona č. 283/1992 Sb., o Akademii věd České republiky, jak vyplývá ze zákonů jej měnících.

ČÁST DRUHÁ

Změna zákona o podpoře výzkumu a vývoje

Čl. IV

Zákon č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu a vývoje z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o podpoře výzkumu a vývoje), ve znění zákona č. 41/2004 Sb. a zákona č. 215/2004 Sb., se mění takto:

1. V § 2 odst. 2 písmeno f) zní:

„f) infrastrukturou podpůrná činnost zahrnující

1. služby pro výzkum a vývoj,
2. činnost speciálních výzkumných zařízení,
3. činnost organizací zajišťujících administrativu a financování výzkumu a vývoje, nebo
4. ověřování či rozšiřování výsledků výzkumu a vývoje,“.

2. V § 3 odstavec 6 včetně poznámky pod čarou č. 2a zní:

„(6) Z výdajů na výzkum na vývoj se hradí náklady spojené s činností Rady pro výzkum a vývoj, s činností Grantové agentury České republiky a s činností Akademie věd České republiky^{2a}).“

---

^{2a}) § 3 odst. 1 a 2 zákona č. 283/1992 Sb., o Akademii věd České republiky.“

3. V § 4 odst. 3 písm. a) se za slova „příspěvkové organizace“ vkládají slova „a veřejné výzkumné instituce“.
4. V § 18 odst. 4 se na konci textu písmene b) doplňují slova „s výjimkou osob, u kterých jsou pro výkon funkce statutárního orgánu nebo jeho člena stanoveny zvláštním právním předpisem^{27a}) obdobné podmínky jako podmínky způsobilosti uvedené v odstavci 2 písm. e) a f)“.

Poznámka pod čarou č. 27a zní:

„^{27a}) Například § 17 odst. 4 zákona č. ..../2005 Sb., o veřejných výzkumných institucích.“

5. V § 18 odst. 5 se na konci textu písmene b) doplňují slova „, s výjimkou osob, u kterých jsou pro výkon funkce statutárního orgánu nebo jeho člena stanoveny zvláštním právním předpisem^{27a}) obdobné podmínky jako podmínky způsobilosti uvedené v odstavci 2 písm. e) a f)“.
6. V § 28 odst. 3 se v úvodní části textu za slova „státní příspěvkovou organizací,“ vkládají slova „příspěvkovou organizací územního samosprávného celku, veřejnou výzkumnou institucí,“.

7. V § 28 odst. 3 písm. b) se za slovo „učinit“ vkládá slovo „neprodleně“ a slova „před započítím dalšího účetního období“ se zrušují.
8. V § 28 odst. 3 písm. d) se za slovo „fondu“ vkládají slova „či jiného zvláštním právním předpisem stanoveného fondu“.

ČÁST TŘETÍ

Změna zákona o dani z nemovitostí

Čl. V

Zákon č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitostí, ve znění zákona č. 315/1993 Sb., zákona č. 242/1994 Sb., zákona č. 248/1995 Sb., zákona č. 65/2000 Sb., zákona č. 492/2000 Sb., zákona č. 239/2001 Sb., zákona č. 483/2001 Sb. a zákona č. 576/2002 Sb. a zákona č. 237/2004 Sb., se mění takto:

1. V § 4 odst. 1 se na konci písmene t) tečka nahrazuje čárkou a doplňuje se písmeno u), které zní:
„u) pozemky ve vlastnictví veřejných výzkumných institucí.“
2. V § 4 odst. 3 se věta druhá nahrazuje větou „Pozemky uvedené v odstavci 1 písm. e) až g), l), r), t) a u) jsou osvobozeny od daně z pozemků, nejsou-li využívány k podnikatelské činnosti nebo pronajímány.“
3. V § 4 odstavec 4 zní:
„(4) Poplatník daně uplatní nárok na osvobození od daně z pozemků podle odstavce 1 písm. e) až h), j), k), m), n), p), r) a u) v daňovém přiznání.“
4. V § 9 odst. 1 se na konci písmene t) tečka nahrazuje čárkou a doplňuje se písmeno u), které zní:
„u) stavby ve vlastnictví veřejných výzkumných institucí.“
5. V § 9 odstavec 3 zní:
„(3) Osvobození podléhají též byty a samostatné nebytové prostory splňující podmínky pro osvobození podle odstavce 1 písm. a) až c), e), f), h), i), k) až n), p), r), t) a u), není-li dále stanoveno jinak.“
6. V § 9 odst. 5 se věta druhá nahrazuje větou „Stavby, byty nebo samostatné nebytové prostory uvedené v ustanovení odstavce 1 písm. e), f) a u) jsou osvobozeny od daně ze staveb, nejsou-li využívány k podnikatelské činnosti nebo pronajímány.“
7. V § 9 odstavec 6 zní:
„(6) Poplatník uplatní nárok na osvobození od daně ze staveb podle odstavce 1 písm. e) až k), m) až r) a u) v daňovém přiznání.“

ČÁST ČTVRTÁ

Změna občanského soudního řádu

Čl. VI.

V § 9 odst. 3 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění zákona č. 519/1991 Sb., zákona č. 24/1993 Sb., zákona č. 117/1994 Sb., zákona č. 216/1994 Sb., zákona č. 15/1998 Sb., zákona č. 30/2000 Sb. a zákona č. 151/2002 Sb., se za dosavadní písmeno „f“ vkládá nové písmeno „g“, které včetně poznámky pod čarou č. 44a zní:

„g) v řízení o zrušení veřejné výzkumné instituce a její likvidaci a o jmenování a odvolání jejího likvidátora^{44a})“,

---

^{44a}) § 13 zákona č. .../2005 Sb., o veřejných výzkumných institucích.

Dosavadní písmena g) až u) se označují jako písmena h) až v).

ČÁST PÁTÁ

Změna zákona o daních z příjmů

Čl. VII

Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění zákona č. 35/1993 Sb., zákona č. 96/1993 Sb., zákona č. 157/1993 Sb., zákona č. 196/1993 Sb., zákona č. 323/1993 Sb., zákona č. 42/1994 Sb., zákona č. 85/1994 Sb., zákona č. 114/1994 Sb., zákona č. 259/1994 Sb., zákona č. 32/1995 Sb., zákona č. 87/1995 Sb., zákona č. 118/1995 Sb., zákona č. 149/1995 Sb., zákona č. 248/1995 Sb., zákona č. 316/1996 Sb., zákona č. 18/1997 Sb., zákona č. 151/1997 Sb., zákona č. 209/1997 Sb., zákona č. 210/1997 Sb., zákona č. 227/1997 Sb., zákona č. 111/1998 Sb., zákona č. 149/1998 Sb., zákona č. 168/1998 Sb., zákona č. 333/1998 Sb., zákona č. 63/1999 Sb., zákona č. 129/1999 Sb., zákona č. 144/1999 Sb., zákona č. 170/1999 Sb., zákona č. 225/1999 Sb., nález Ústavního soudu vyhlášeného pod č. 3/2000 Sb., zákona č. 17/2000 Sb., zákona č. 27/2000 Sb., zákona č. 72/2000 Sb., zákona č. 100/2000 Sb., zákona č. 103/2000 Sb., zákona č. 121/2000 Sb., zákona č. 132/2000 Sb., zákona č. 241/2000 Sb., zákona č. 340/2000 Sb., zákona č. 492/2000 Sb., zákona č. 117/2001 Sb., zákona č. 120/2001 Sb., zákona č. 239/2001 Sb., zákona č. 453/2001 Sb., zákona č. 483/2001 Sb., zákona č. 50/2002 Sb., zákona č. 128/2002 Sb., zákona č. 198/2002 Sb., zákona č. 210/2002 Sb., zákona č. 260/2002 Sb., zákona č. 308/2002 Sb., zákona č. 575/2002 Sb., zákona č. 162/2003 Sb., zákona č. 362/2003 Sb., zákona č. 438/2003 Sb., zákona č. 19/2004 Sb., zákona č. 47/2004 Sb., zákona č. 49/2004 Sb., zákona č. 257/2004 Sb. a zákona č. 280/2004 Sb. se mění takto:

1. V § 4 odst. 1 písm. k) se slova „z rozpočtu kraje a z prostředků veřejné vysoké školy“ nahrazují slovy „z rozpočtu kraje, z prostředků veřejné vysoké školy nebo veřejné výzkumné instituce“.
2. V § 18 odst. 5 se za slova „veřejnou vysokou školou“ vkládají slova „nebo veřejnou výzkumnou institucí“.
3. V § 18 odst. 8 se za slova „veřejné vysoké školy,“ vkládají slova „veřejné výzkumné instituce,“.

4. V § 20 odstavec 7 zní:

„(7) Poplatníci vymezení v § 18 odst. 3, kteří nejsou založeni nebo zřízení za účelem podnikání, mohou základ daně zjištěný podle odstavce 1 snížený podle § 34 dále snížit až o 30 %, maximálně však o 1 000 000 Kč, použijí-li prostředky získané takto dosaženou úsporou daňové povinnosti ke krytí nákladů (výdajů) souvisejících s činnostmi, z nichž získané příjmy nejsou předmětem daně, a to nejpozději ve 3 bezprostředně následujících zdaňovacích obdobích; přitom u poplatníků zřízených k poskytování veřejné služby v televizním nebo rozhlasovém vysílání pouze tehdy, použijí-li takto získané prostředky v následujícím zdaňovacím období ke krytí nákladů (výdajů) spojených s poskytováním veřejné služby a u společenství vlastníků jednotek pouze tehdy, použijí-li takto získané prostředky v následujícím zdaňovacím období ke krytí nákladů (výdajů) spojených se správou domu. V případě, že 30 % snížení činí méně než 300 000 Kč, lze odečíst částku ve výši 300 000 Kč, maximálně však do výše základu daně. Veřejné vysoké školy a veřejné výzkumné instituce mohou základ daně zjištěný podle odstavce 1 snížený podle § 34 dále snížit až o 30 %, maximálně však o 3 000 000 Kč, použijí-li prostředky získané takto dosaženou úsporou daňové povinnosti v následujícím zdaňovacím období ke krytí nákladů (výdajů) na vzdělávání, vědecké, výzkumné, vývojové nebo umělecké činnosti a v případě, že 30 % snížení činí méně než 1 000 000 Kč, mohou odečíst částku ve výši 1 000 000 Kč, maximálně však do výše základu daně.“.

ČÁST ŠESTÁ

Změna zákona o dani dědické, dani darovací a dani z převodu nemovitostí

Čl. VIII

Zákon č. 357/1992 Sb., o dani dědické, dani darovací a dani z převodu nemovitostí, ve znění zákona č. [18/1993 Sb.](#), zákona č. [322/1993 Sb.](#), zákona č. [42/1994 Sb.](#), zákona č. [72/1994 Sb.](#), zákona č. [85/1994 Sb.](#), zákona č. [113/1994 Sb.](#), zákona č. [248/1995 Sb.](#), zákona č. [96/1996 Sb.](#), zákona č. [151/1997 Sb.](#), zákona č. [203/1997 Sb.](#), zákona č. [227/1997 Sb.](#), zákona č. [169/1998 Sb.](#), zákona č. [95/1999 Sb.](#), zákona č. [27/2000 Sb.](#), zákona č. [103/2000 Sb.](#), zákona č. [132/2000 Sb.](#), zákona č. [340/2000 Sb.](#), zákona č. [364/2000 Sb.](#), zákona č. [117/2001 Sb.](#), zákona č. [120/2001 Sb.](#), zákona č. [148/2002 Sb.](#), zákona č. [198/2002 Sb.](#), zákona č. [320/2002 Sb.](#) a zákona č. 420/2003 Sb. (úplné znění vyhlášeno pod č. 58/2004 Sb.), se mění takto:

1. V § 20 se na konci odstavce 1 tečka nahrazuje čárkou a doplňuje se písmeno d), které zní:
„d) veřejnými výzkumnými institucemi.“.
2. V § 20 se na konci odstavce 2 tečka nahrazuje čárkou a doplňuje se písmeno f), které zní:
„f) převody a přechody vlastnictví k nemovitostem mezi zřizovateli veřejných výzkumných institucí a veřejnými výzkumnými institucemi.“.

ČÁST SEDMÁ

Změna zákona o státní statistické službě

Čl. IX

Zákon č. 89/1995 Sb., o státní statistické službě, ve znění zákona č. 356/1999 Sb., zákona č. 220/2000 Sb., zákona č. 256/2000 Sb., zákona č. 411/2000 Sb., zákona č. 202/2002 Sb., zákona č. 320/2002 Sb. a zákona č. 81/2004 Sb., se mění takto:

1. V § 22 odst. 1 se za písmeno d) vkládá nové písmeno e), které včetně poznámky pod čarou č. 11d zní:

„e) veřejným výzkumným institucím^{11d)} Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy,

---

^{11d)} Zákon č. .../2005 Sb., o veřejných výzkumných institucích.“

Dosavadní písmeno e) se označuje jako písmeno f).

2. V § 22 odst. 3 se za slova „životnostenských úřadů,“ vkládají slova „Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy,“.
3. V § 22 odst. 4 se slova „odstavce 1 písm. a), c) a d)“ nahrazují slovy „odstavce 1 písm. a) a c) až e)“.

ČÁST OSMÁ

Změna zákona o podmínkách převodu zemědělských a lesních pozemků z vlastnictví státu na jiné osoby

Čl. X

Zákon č. 95/1999 Sb., o podmínkách převodu zemědělských a lesních pozemků z vlastnictví státu na jiné osoby a o změně zákona č. 569/1991 Sb., o Pozemkovém fondu České republiky, ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 357/1992 Sb., o dani dědické, dani darovací a dani z převodu nemovitostí, ve znění pozdějších předpisů, ve znění zákona č. 253/2001 Sb. a zákona č. 253/2003 Sb., se mění takto:

5. V § 4 se na konci odstavce 1 tečka nahrazuje čárkou a doplňuje se písmeno f), které zní:
„f) veřejná výzkumná instituce, která provádí výzkum v zemědělských nebo lesnických oborech (dále jen „veřejná výzkumná instituce“).“.
6. V § 4 odst. 3 se za slovo „obec“ vkládají slova „ , veřejná výzkumná instituce“.
7. V § 5 se za odstavec 3 vkládá nový odstavec 4, který zní:

„(4) Na základě písemné žádosti veřejné výzkumné instituce může Pozemkový fond převést bezúplatně do jejího vlastnictví pozemky, které tato instituce nezbytně potřebuje pro výzkum v oblasti zemědělství, veterinárního lékařství a hygieny nebo lesnictví.“.

Dosavadní odstavce 4 až 6 se označují jako odstavce 5 až 7.

8. V § 5 odst. 7 se slova „v odstavcích 1, 4 nebo 5“ nahrazují slovy „v odstavcích 1, 5 nebo 6“.

ČÁST DEVÁTÁ

Změna zákona o genetických zdrojích rostlin a mikroorganismů

Čl. XI

V § 2 odst. 1 písm. k) zákona č. 148/2003 Sb., o konzervaci a využívání genetických zdrojů rostlin a mikroorganismů významných pro výživu a zemědělství a o změně zákona č. 368/1992 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o genetických zdrojích rostlin a mikroorganismů), se za slova „pověřenou osobou příspěvková organizace“ vkládají slova „nebo veřejná výzkumná instituce“.

ČÁST DESÁTÁ

Změna zákona o správních poplatcích

Čl. XII

Zákon č. 368/1992 Sb., o správních poplatcích, ve znění zákona č. 10/1993 Sb., zákona č. 72/1994 Sb., zákona č. 85/1994 Sb., zákona č. 273/1994 Sb., zákona č. 36/1995 Sb., zákona č. 118/1995 Sb., zákona č. 160/1995 Sb., zákona č. 301/1995 Sb., zákona č. 151/1997 Sb., zákona č. 305/1997 Sb., zákona č. 149/1998 Sb., zákona č. 157/1998 Sb., zákona č. 167/1998 Sb., zákona č. 63/1999 Sb., zákona č. 166/1999 Sb., zákona č. 167/1999 Sb., zákona č. 223/1999 Sb., zákona č. 326/1999 Sb., zákona č. 352/1999 Sb., zákona č. 357/1999 Sb., zákona č. 360/1999 Sb., zákona č. 363/1999 Sb., zákona č. 46/2000 Sb., zákona č. 62/2000 Sb., zákona č. 117/2000 Sb., zákona č. 133/2000 Sb., zákona č. 151/2000 Sb., zákona č. 153/2000 Sb., zákona č. 154/2000 Sb., zákona č. 156/2000 Sb., zákona č. 158/2000 Sb., zákona č. 227/2000 Sb., zákona č. 241/2000 Sb., zákona č. 242/2000 Sb., zákona č. 307/2000 Sb., zákona č. 365/2000 Sb., zákona č. 140/2001 Sb., zákona č. 231/2001 Sb., zákona č. 76/2002 Sb., zákona č. 120/2002 Sb., zákona č. 146/2002 Sb., zákona č. 149/2002 Sb., zákona č. 173/2002 Sb., zákona č. 308/2002 Sb., zákona č. 320/2002 Sb., zákona č. 129/2003 Sb., zákona č. 131/2003 Sb., zákona č. 148/2003 Sb., zákona č. 149/2003 Sb., zákona č. 219/2003 Sb., zákona č. 274/2003 Sb., zákona č. 276/2003 Sb., zákona č. 354/2003 Sb., zákona č. 356/2003 Sb., zákona č. 360/2003 Sb., zákona č. 39/2004 Sb., zákona č. 41/2004 Sb., zákona č. 96/2004 Sb. a zákona č. 121/2004 Sb. a zákona č. 316/2004 Sb., se mění takto :

1. V části I položce 2 sazebníku správních poplatků se za písmeno d) doplňuje nové písmeno e), které zní:

„e) Za nahlédnutí do rejstříku veřejných výzkumných institucí Kč 20,-“.

2. Poznámka k části I položce 2 sazebníku správních poplatků zní:

„Poznámka

Za nahlédnutí do živnostenského rejstříku nebo do rejstříku veřejných výzkumných institucí vybere správní orgán poplatek podle písmene b) nebo e) této položky za každý subjekt, do jehož zápisu se nahlíží.“.

ČÁST JEDENÁCTÁ

Změna zákona o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů

Čl. XIII

V § 23 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, se na konci odstavce 1 tečka nahrazuje čárkou a doplňuje se písmeno e), které včetně poznámky pod čarou č. 16a zní:

„e) zřizovat veřejné výzkumné instituce podle zvláštního zákona^{16a)}.

---

^{16a)} Zákon č. ..../2005 Sb., o veřejných výzkumných institucích.“

ČÁST DVANÁCTÁ

Změna zákoníku práce

Čl. XIV

V § 5 zákona č. 65/1965 Sb., zákoník práce, ve znění zákona č. 20/1975 Sb., zákona č. 111/1984 Sb., zákona č. 188/1988 Sb., zákona č. 3/1991 Sb., zákona č. 74/1994 Sb., zákona č. 155/2000 Sb., zákona č. 238/2000 Sb., zákona č. 257/2000 Sb., zákona č. 309/2002 Sb. a zákona č. 312/2002 Sb., se za slova „vysokých škol,“ vkládají slova „ředitelů veřejných výzkumných institucí,“.

ČÁST TŘINÁCTÁ

ÚČINNOST

ČL. XV

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. července 2005.

Důvodová zpráva

Obecná část

Zhodnocení platného právního stavu, hlavních principů a nezbytnost navrhované úpravy, její soulad s ústavním pořádkem a s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána, a předpokládaný finanční dosah na státní rozpočet jsou uvedeny v obecné části důvodové zprávy k návrhu zákona o veřejných výzkumných institucích.

Oproti schválenému věcnému záměru zákona o veřejných výzkumných institucích nejsou do předkládaného návrhu zákona zapracovány návrhy na změny zákona o knihovnách, autorského zákona a zákona o účetnictví, neboť podle názoru předkladatelů současné znění těchto právních předpisů upravuje související oblasti obecně a nebrání tak stanoveným cílům.

Dále není v předkládaném návrhu zahrnut návrh na změnu zákona o vysokých školách, neboť podle názoru Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy jako jednoho z předkladatelů

- a) je zákon o vysokých školách z hlediska pojmů z oblasti výzkumu a vývoje v souladu s platnou právní úpravou, zejména se zákonem o podpoře výzkumu a vývoje, i s návrhem zákona o veřejných výzkumných institucích,
- b) doplnění zákona o vysokých školách o podmínky bezúhonnosti pro výkon funkce rektora s ohledem na ustanovení § 18 odst. 2 a 5 zákona o podpoře výzkumu a vývoje neřeší problém prokazování způsobilosti statutárního orgánu ve veřejné soutěži ve výzkumu a vývoji, neboť § 10, 16, 24, 28 a další ustanovení zákona o vysokých školách opravňují jednat ve stanovených věcech jménem vysoké školy nejen rektora, ale i děkana, příp. kvestora, prorektora nebo proděkana,
- c) není nezbytné v zákoně o vysokých školách upravovat podmínky pro tvorbu fondů, neboť podle usnesení vlády ze dne 7. dubna 2003 č. 331 nebude veřejné vysoké škole zákonem o veřejných výzkumných institucích umožněno být zřizovatelem veřejné výzkumné instituce; taxativní rozšíření již existujících fondů by vyvolalo dodatečné nároky na státní rozpočet.

Postup při zřízení veřejné výzkumné instituce veřejnou vysokou školou nebyl do zákona o vysokých školách zapracován, neboť vláda svým usnesením uložila předkladatelům zpracovat návrh zákona o veřejných výzkumných institucích podle připomínek obsažených ve stanovisku předsedy Legislativní rady vlády. Jednou ze zásadních připomínek obsažených v tomto stanovisku je požadavek připravit návrh zákona tak, aby právo zřizovat veřejné výzkumné instituce měly pouze územní samosprávné celky a Česká republika.

Zvláštní část

K návrhu na změnu zákona o Akademii věd České republiky

K bodu 1

V § 3 odst. 1 jde o formálně právní úpravu vyplývající z § 3 odst. 1 zákona č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích.

K bodu 2

Ustanovení § 3 odst. 2 upravuje změnu postavení pracovišť (dosud příspěvkových organizací) na veřejné výzkumné instituce. Dikce stanoví, že nadále bude Akademie věd České republiky oprávněna zřizovat pouze veřejné výzkumné instituce ve smyslu zákona o veřejných výzkumných institucích.

K bodu 3

Úpravou se aktualizuje odkaz na právní předpis v dané oblasti.

K bodu 4

Ustanovení upravuje vztah Akademie věd České republiky k Učené společnosti České republiky, která byla ustavena dne 10. května 1994 jako soukromé občanské sdružení. Předchůdcem tohoto sdružení je Královská česká společnost nauk působící od r. 1784 až do zrušení Československé akademie věd k 31. prosinci 1992. Po posledních volbách v r. 2004 má tato společnost 135 členů, z toho 98 řádných členů (profesorů a docentů vysokých škol, významných vědeckých pracovníků různých vědeckých institucí) a 37 čestných zahraničních členů.

V rámci své činnosti Učená společnost České republiky přispívá ke svobodnému pěstování vědy a posilování její společenské prestiže a k šíření vědeckých poznatků ve veřejnosti, rozvíjí mezioborovou komunikaci na národní i mezinárodní úrovni, pořádá pravidelné přednášky, uděluje ceny Učené společnosti, projednává otázky společenského postavení vědy i obecných problémů vývoje atd.

Dosavadní soukromoprávní "neoficiální" charakter Učené společnosti České republiky je překážkou v jejím působení zejména směrem k zahraničním partnerům a k mezinárodním vědeckým institucím. Přičleněním Učené společnosti České republiky k Akademii věd České republiky, při němž bude zachována její autonomie a samosprávný charakter, budou vytvořeny podmínky pro její financování, bude zvýrazněno postavení této společnosti a umožněn její další rozvoj.

K bodům 5 až 9

Smyslem úpravy v § 5, 6 a 8 je odlišit postavení řídicího orgánu Akademie věd České republiky jako organizační složky České republiky (předsedy Akademie věd České republiky) od volených samosprávných orgánů soustavy pracovišť Akademie věd České republiky (Akademický sněm a Akademická rada).

K bodu 10

Změna v § 10 zakotvuje nový způsob jmenování a odvolání předsedy Akademie věd České republiky související s postavením Akademie věd České republiky jako organizační složky České republiky a pojetím jejího řízení. Jmenovacím aktem se posiluje odpovědnost předsedy za činnost Akademie věd České republiky vůči vládě České republiky a dalším státním orgánům a dále i jeho pravomoc vůči místopředsedům a statutárním orgánům pracovišť Akademie věd České republiky.

K bodům 11 a 12

Formální úprava § 11 a 12 vyplývá z příslušných ustanovení zákona o veřejných výzkumných institucích, který upravuje postavení, vnitřní poměry, orgány a dispozice s majetkem pracovišť Akademie věd České republiky jako veřejných výzkumných institucí.

K bodu 13

Do ustanovení § 13 se promítají změny týkající se způsobu výchovy vědeckých pracovníků v souladu se zákonem o vysokých školách.

K bodu 14

V souladu se zákonem o podpoře výzkumu a vývoje se rozšiřuje taxativně uvedený předmět činnosti pracovišť Akademie věd České republiky tak, aby v rámci Akademie věd České republiky mohla působit vedle vědeckých pracovišť v nezbytném rozsahu i pracoviště zajišťující infrastrukturu soustavy vědeckých pracovišť Akademie věd České republiky, tj. určité služby a společné činnosti.

K bodu 15

Zrušení § 14, 15 a 17 vyplývá ze zákona o veřejných výzkumných institucích, který nově upravuje organizační strukturu a postavení orgánů veřejné výzkumné instituce.

K bodu 16

Doplnění nového § 20a umožňuje, aby převod pracovišť Akademie věd České republiky na právní formu veřejných výzkumných institucí proběhl plynule a aby jejich výzkumná činnost byla tímto opatřením co nejméně narušena. Vlastní postup této právní transformace včetně převodu majetku České republiky bude upraven v přechodných ustanoveních zákona o veřejných výzkumných institucích.

K návrhu na změnu zákona o podpoře výzkumu a vývoje:

K bodu 1

Vymezení pojmu „infrastruktura“ se upřesňuje tak, aby nemohlo docházet k různým výkladům, zejména v oblasti služeb pro výzkum a vývoj. Dosavadní znění zákona je při striktním výkladu vykládáno tak, že služby se musí vztahovat k činnosti speciálních výzkumných zařízení, což nebylo záměrem předkladatelů. Vymezení pojmu „infrastruktura“ má význam nejen z hlediska možnosti jejího financování z prostředků na výzkum a vývoj, ale je důležité rovněž pro vymezení hlavní činnosti veřejných výzkumných institucí.

K bodu 2

Způsob financování Akademie věd České republiky a nutné infrastruktury z výdajů na výzkum a vývoj se upravuje obdobně jako dosavadní úprava, která umožňuje financování činnosti Kanceláře Grantové agentury České republiky a Rady pro výzkum a vývoj.

K bodu 3

Poskytovatelem institucionální podpory bude pro veřejnou výzkumnou instituci její zřizovatel stejně jako pro příspěvkové organizace.

K bodu 4 a 5

Veřejná výzkumná instituce (resp. její statutární orgán) bude vyňata z povinnosti prokazovat způsobilost (resp. bezúhonnost statutárního orgánu) podle § 18 odst. 4 písm. b) a § 18 odst. 5

písm. b), neboť zákonem o veřejných výzkumných institucích budou stanoveny pro výkon funkce statutárního orgánu veřejné výzkumné instituce obdobné podmínky způsobilosti (bezúhonnost).

Ustanovení je v § 18 upraveno obecně tak, aby z tohoto prokazování byly vyjmuty i další subjekty, pro které bude obdobná úprava rovněž zavedena a u nichž by tedy prokazování bezúhonnosti u statutárního orgánu nebo jeho členů bylo duplicitní.

K bodu 6

Účelem navrhované změny je vyjmutí uvedených institucí zabývajících se výzkumem z povinnosti prokazovat další podmínky způsobilosti určené pro právnické osoby soukromého práva. Jedná se o zavedení stejných podmínek pro veřejnou výzkumnou instituci jako pro veřejnou vysokou školu. Zároveň je nutno stanovit stejné podmínky pro státní příspěvkové organizace a pro příspěvkové organizace zřízené územními samosprávnými celky. Nutnost doplnění příspěvkových organizací obcí a krajů vyplývá ze skutečnosti, že změna právní formy příspěvkových organizací zřízených územními samosprávnými celky na veřejné výzkumné instituce bude provedena pouze ve velmi omezeném rozsahu (viz příloha zákona o veřejných výzkumných institucích). Zbývající příspěvkové organizace, jejichž právní forma zůstane zachována, by měly mít při prokazování způsobilosti pro řešení výzkumného záměru stejné podmínky jako státní příspěvkové organizace.

K bodu 7 a 8

Podmínky pro ukončení jiné než výzkumné činnosti v případě ztrátovosti a podmínky pro využití zisku se upravují obdobně jako v zákoně o veřejných výzkumných institucích a v souladu s dalšími předpisy upravujícími povinné odvody.

K návrhu na změnu zákona o dani z nemovitostí

Účelem úpravy je zavést shodný režim pro osvobození od daně z pozemků a daně ze staveb ve vlastnictví veřejné výzkumné instituce jako je již zaveden u jiných veřejnoprávních subjektů (muzeí, galerií, škol apod.). Podmínkou pro osvobození od daně je (shodně jako u dalších uvedených subjektů), že tyto stavby nebo pozemky nejsou využívány k podnikatelské činnosti nebo pronajímány. Návrh je zpracován tak, aby vyhovoval stávající struktuře zákona o dani z nemovitostí, a proto zakotvuje i povinnost předložení daňového přiznání při uplatnění nároku na osvobození od daně z nemovitostí.

K návrhu na změnu občanského soudního řádu

Úprava zajistí určení příslušnosti krajských soudů v řízení o zrušení veřejných výzkumných institucí doplněním příslušné části občanského soudního řádu (stejně jako např. u nadací, obecně prospěšných společností, státních podniků apod.).

K návrhu na změnu zákona o daních z příjmů

K bodu 1 až 3

Změna sleduje stejné postavení veřejné výzkumné instituce a veřejné vysoké školy.

K bodu 4

Změna sleduje jednak stejné postavení veřejné výzkumné instituce a veřejné vysoké školy a jednak snížení základu daně pro veřejné výzkumné instituce a veřejné vysoké školy. Toto snížení základu daně představuje pomoc v oblasti využití finančních prostředků pro vzdělávací a výzkumnou činnost a jasně deklaruje zájem státu podporovat vzdělávání a výzkum.

K návrhu na změnu zákona o dani dědické, dani darovací a dani z převodu nemovitostí:

K bodu 1

Zřizovatelem veřejné výzkumné instituce může být jednak Česká republika, za kterou práva a povinnosti zřizovatele vykonávají ministerstva, jiné ústřední orgány státní správy nebo Akademie věd České republiky, a jednak územní samosprávné celky, v jejichž působnosti mohou existovat výzkumné ústavy. Analogicky jako tomu je u České republiky nebo u územních samosprávných celků a jimi zřízených příspěvkových organizací a dobrovolných svazků obcí, navrhuje se osvobození bezúplatných nabytí majetku veřejnými výzkumnými institucemi zpracovat do ustanovení § 20 odst. 1.

K bodu 2

Podle zákona o veřejných výzkumných institucích zřizovatelem, který převádí majetek do veřejné výzkumné instituce, může být Česká republika nebo územní samosprávný celek. Naproti tomu při zrušení veřejné výzkumné instituce majetek včetně závazků přechází na zřizovatele, a na zřizovatele přejde také likvidační zůstatek, popřípadě majetek a závazky veřejné výzkumné instituce, pokud se objeví až po skončení likvidace.

Od daně z převodu nemovitostí je podle současné právní úpravy osvobozen úplatný převod nebo přechod z vlastnictví České republiky, pokud s majetkem státu hospodáří organizační složky státu, příp. též státní příspěvkové organizace.

Není tomu však při převodech nebo přechodech majetku z vlastnictví územních samosprávných celků nebo při převodech či přechodech majetku z veřejných výzkumných institucí na zřizovatele. Navrhuje se proto při převodech nebo přechodech majetku mezi zřizovatelem a veřejnými výzkumnými institucemi zavést shodný režim.

K návrhu na změnu zákona o státní statistické službě

Účelem úpravy je umožnit Ministerstvu školství mládeže a tělovýchovy jako ústřednímu správnímu úřadu odpovědnému za výzkum a vývoj zmocněnému k vedení rejstříku veřejných výzkumných institucí přidělovat identifikační číslo těmto institucím.

K návrhu na změnu zákona o podmínkách převodu zemědělských a lesních pozemků z vlastnictví státu na jiné osoby

Upravuje se postup pro případný převod zemědělských pozemků a lesních pozemků na veřejnou výzkumnou instituci obdobně jako u veřejných vysokých škol.

K návrhu na změnu zákona o genetických zdrojích rostlin a mikroorganismů

Okruh pověřených osob se rozšiřuje z příspěvkových organizací o veřejné výzkumné instituce. Důvodem je záměr příspěvkové organizace, jichž se činnost v oblasti ochrany genetických zdrojů týká, transformovat na veřejné výzkumné instituce.

K návrhu na změnu zákona o správních poplatcích

Účelem je zajistit podmínky pro přístup k údajům obsaženým v rejstříku veřejných výzkumných institucí obdobně jako u ostatních rejstříků stanovených jinými zákony. Jedná se o doplnění ustanovení obsahující taxativní výčet. Tam, kde zákon o správních poplatcích upravuje přístup k údajům v rejstříku obecně, se změna nenavrhuje.

K návrhu na změnu zákona o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů

Doplněním taxativního výčtu zřizovatelských, popř. zakladatelských pravomocí územních samosprávných celků bude umožněno územním samosprávným celkům zřizovat veřejné výzkumné instituce.

K návrhu na změnu zákoníku práce

V souvislosti se speciální úpravou jmenování a odvolání ředitele veřejné výzkumné instituce v zákoně o veřejných výzkumných institucích se v zákoníku práce doplňuje obecné ustanovení tak, aby postavení ředitele mohlo být zákonem o veřejných výzkumných institucích jako zákonem speciálním upraveno odchylně od zákoníku práce. Tato úprava vychází ze zásadní připomínky Ministerstva práce a sociálních věcí.

V Praze dne 8. prosince 2004

předseda vlády
JUDr. Stanislav Gross v. r.

místopředseda vlády pro ekonomiku
Ing. Martin Jahn v. r.

ministerně školství, mládeže a tělovýchovy
JUDr. Petra Buzková v. r.